

REGRANTING

Podstawy prawne stosowania

Regranting to nazwa nie tyle oddzielnego mechanizmu współpracy finansowej, ile **odrębnej formuły stosowanej w ramach otwartego konkursu ofert**. Możliwość zastosowania tej formuły przewiduje ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, choć nie posługuje się określeniem „regranting”. Jest ono jednak powszechnie używane, także w oficjalnych dokumentach Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Regranting pochodzi z języka angielskiego i oznacza powtórne przyznanie grantu (dotacji), wykorzystanie środków przyznanych w ramach dotacji na kolejne dotacje. Formuła regrantingu jest uwzględniona obecnie w kilku artykułach UoDPPioW, ale kluczowy jest artykuł 16a.

Opis mechanizmu

Regranting polega na tym, że zadanie publiczne jest realizowane w formie konkursu na projekty organizacji pozarządowych. Konkurs organizuje **operator** – organizacja pozarządowa, przekazując realizatorom projektów wyłonionych w konkursie środki z dotacji przekazanej przez zlecającego zadanie. JST chcąc zastosować formułę regrantingu powinna:

- przewidzieć taką możliwość w rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi (choć nie jest to wymagane ustawowo),
- wyłonić operatora w otwartym konkursie ofert,
- zlecić operatorowi realizację zadania,
- monitorować i rozliczyć realizację zadania przez operatora.

Operator jest rozliczany przez JST z całości realizacji zadania publicznego na podstawie standardowych wzorów sprawozdań. Podobnie otwarty konkurs ofert, a także umowa z operatorem nie odbiegają formą od standardowych rozwiązań dotyczących zlecenia zadań publicznych. Różnica podstawowa polega na tym, że operator sam bezpośrednio nie realizuje zadania publicznego, ale zleca jego realizację organizacjom pozarządowym. Organizacje te są wybierane w organizowanym przez operatora konkursie, w którym zostają wyłonione najlepsze projekty służące realizacji zleconego zadania publicznego. W związku z tym w otwartym konkursie na operatora regrantingu musi on przedstawić propozycję zasad i trybu przeprowadzenia konkursu na realizatorów projektów, w tym warunki i kryteria ich wyboru, oraz zasady i sposób monitorowania i oceny realizowanych przez nich projektów. Zasady i tryb są przedmiotem oceny JST i istotną przesłanką dotyczącą wyboru operatora. Po ich akceptacji przez samorząd są one podstawą realizacji zadania publicznego przez operatora.

Operator:

- ogłasza konkurs na projekty,
- wybiera projekty zgodnie z przyjętymi zasadami i trybem przeprowadzenia konkursu na realizatorów projektów,

- podpisuje umowy z realizatorami projektów i wypłaca im środki,
- monitoruje i kontroluje realizację projektów,
- ocenia i rozlicza realizację projektów,
- sprawozdaje się z całości realizacji zadania i rozlicza przyznaną dotację.

Różnica w stosunku do standardowego zlecenia zadania publicznego polega także na odmiennym wzorze sprawozdania z realizacji zadania publicznego, który został określony w rozporządzeniu Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań.

Zastosowanie

Stosowanie regrantingu daje co najmniej kilka korzyści, m.in.:

- pozwala samorządowi skorzystać z doświadczeń, wiedzy i potencjału operatora,
- zmniejsza obciążenia organizacyjne i ludzkie samorządu zlecającego zadanie, ponieważ obowiązki związane z wyłonieniem realizatorów projektów, zawieraniem z nimi umów, wypłacaniem środków, monitorowaniem, rozliczaniem i oceną realizacji przez nich zadania publicznego spadają na operatora,
- pobudza aktywność różnych grup mieszkańców dzięki wysiłkom i aktywności operatora, ponieważ środki dla realizatorów projektów są dystrybuowane szeroko,
- ułatwia dostęp do środków samorządowych organizacjom pozarządowym dzięki prostszym procedurom stosowanym przez operatora oraz jego dodatkowemu wsparciu podczas aplikowania o wsparcie i jego wykorzystywania,
- pozwala lepiej wypełniać zadania publiczne, ponieważ operator, czyli organizacja pozarządowa, bardzo dobrze rozumie specyfikę działania realizatorów projektów, czyli innych organizacji pozarządowych, cieszy się też z reguły większym ich zaufaniem, a także potrafi lepiej ocenić użyteczność proponowanych projektów i zdolność projektodawców do ich realizacji,
- zwiększa efektywność pozyskiwania i wydawania środków przeznaczonych na regranting dzięki wykorzystaniu formuły wkładu własnego zarówno operatora, jak i realizatorów projektów,
- zwiększa pulę środków przeznaczonych na wsparcie realizacji określonych działań dzięki łączeniu różnych źródeł finansowania (np. do środków przeznaczonych przez samorząd powiatu na granty operator dokłada środki pozyskane z innych źródeł, które będą przeznaczone na realizację projektów służących mieszkańcom tego powiatu),
- przyczynia się do budowania potencjału lokalnych operatorów grantowych, którzy nie tylko mogą sprawnie obsługiwać programy grantowe, lecz także potrafią przyciągać dodatkowe środki finansowe na realizację projektów w społecznościach lokalnych,

- jest także formą uspołecznienia decyzji o wyborze projektów, gdyż podejmuje ją czynnik społeczny, czyli organizacja pozarządowa, oczywiście na zasadach określonych przez grantodawcę, czyli instytucję publiczną,
- przyczynia się do budowania przyjaznego wizerunku samorządu w środowisku organizacji pozarządowych i wzmocnienia współpracy między instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi. To, czy operator lub realizatorzy projektów będą partycypować w formie wkładu własnego w mechanizmie regrantingu, zależy od dwóch czynników: od tego, czy samorząd postawił taki warunek, a przede wszystkim od tego, czy operator lub realizatorzy projektów będą mieli takie możliwości.

Regranting można zastosować praktycznie w każdej JST, niezależnie od jej wielkości, a także dla każdego zadania publicznego. Zdecydowanie efektywniejsze jest jednak wykorzystywanie tego mechanizmu w sytuacji, w której o realizację projektów może ubiegać się więcej organizacji pozarządowych.

Warunkiem niezbędnym do zastosowania regrantingu jest to, aby były organizacje pozarządowe, które potencjalnie mogą podjąć się roli operatora, a więc mają doświadczenie w finansowaniu działań innych organizacji pozarządowych.

Praktyczne wskazówki dotyczące wdrażania

Zastosowanie regrantingu wymaga uwzględnienia jego specyfiki w dokumentacji konkursu na operatora, a także w umowie z operatorem oraz w sprawozdaniu, które składa operator JST. Dlatego Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce opracowała na podstawie praktycznych doświadczeń „Podręcznik regrantingu”, który zawiera nie tylko informacje i wskazówki dotyczące tego, jak krok po kroku wdrożyć regranting, lecz także przykłady wzorów podstawowych dokumentów stosowanych w ramach regrantingu.